

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Овдійчук Віта

*викладач кафедри математичного моделювання
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»
м. Рівне, Україна*

Сучасне суспільство реформується під впливом глобальних змін і запитів, які торкаються усіх його галузей, зокрема й освіти. А отже, важливим постає завдання забезпечення якісної підготовки майбутніх педагогів, зокрема вчителів інформатики, які здійснюють якісне навчання здобувачів загальної середньої освіти в теперішніх умовах.

Одним з ключових підходів, які є основою освітнього процесу в закладах вищої освіти, є компетентнісний, зміст якого полягає у сприянні формуванню в здобувачів вищої освіти загальних, фахових, мистецьких та інших компетентностей. Особливості впровадження такого підходу під час професійної підготовки майбутніх учителів інформатики висвітлено в низці праць таких українських дослідників: Н. Балик, Ю. Бикова, І. Войтовича, М. Жалдака, О. Карабін, О. Кривоноса, О. Мойко, Н. Морзе, Ю. Рамського, О. Романишиної, О. Спіріна, Г. Ткачук, В. Франчука та ін.

На основі глибокого аналізу наукових, науково-методичних досліджень з проблеми формування компетентностей, власного досвіду, зазначимо, що важливу роль для успішної професійної діяльності вчителя інформатики має методична компетентність. У наукових розвідках М. Жалдака, Н. Морзе, А. Кочаряна, Н. Павлової, О. Співаковського, О. Спіріна, Ю. Триуса та ін. висвітлено її зміст, особливості, способи формування й удосконалення.

Учена Н. Павлова вказує, що формування методичної компетентності спирається на ґрунтовне оволодіння знаннями з предметної галузі та суміжних з нею, розвиток необхідних для майбутнього педагога особистісних якостей, вироблення певних прийомів і методів для вирішення методичних завдань, усвідомлення змісту методичної діяльності та ін. [1]

У професійному стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» наведено перелік загальних та професійних компетентностей, якими повинен володіти сучасний учитель. Зупинимося на формуванні й виробленні певних умінь і навичок, які належать до методичної

компетентності, і є важливими для ефективного вирішення методичних завдань майбутніми вчителями інформатики:

– моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання;

– формувати й удосконалювати компетентності, наскрізні уміння в учнів;

– здійснювати інтегроване навчання;

– добирати сучасні технології, методики для забезпечення якісного освітнього процесу;

– здійснювати оцінювання та відстежувати результати навчання; формувати ціннісні ставлення тощо [2].

Такі вміння й навички формуються під час вивчення професійних освітніх компонентів, виконання лабораторних й практичних робіт, проходження педагогічної практики. Завдання викладача застосовувати різноманітні технології, сучасні методи для успішного їх формування.

Існує чимало нових цифрових інструментів, якими повинен володіти вчитель. Нині популярним є штучний інтелект (ШІ). Можливості штучного інтелекту, а саме генеративного ШІ, тобто такого, який вміє генерувати різноманітний контент – текст, відео, зображення, звук тощо (наприклад, Gemini, чат GPT та ін.), варто педагогічно виважено використовувати під час освітнього процесу, щоб продемонструвати майбутньому вчителю інформатики його можливості та напрямки використання:

– складання план уроку згідно теми, мети;

– підбір наповнення кожного структурного елемента уроку;

– урізноманітнення уроку ілюстративним матеріалом;

– наповнення репродуктивними, логічними, творчими та іншими завданнями;

– застосування диференційованого підходу з урахуванням індивідуальних особливостей учнів;

– створення завдань, тестів для оцінювання на засадах компетентнісного підходу тощо.

Щоб застосування можливостей ШІ було продуктивним з боку генерації необхідної інформації, майбутній вчитель повинен вміти правильно сформулювати підказку. Застосовуючи різноманітні формулювання такої підказки відповідно до поставлених завдань, змінюючи та повторюючи її, зміст «відповіді» штучного інтелекту покращуватиметься.

Звісно, для якісного застосування генеративного штучного інтелекту майбутній учитель інформатики повинен добре розумітися на побудові структури уроку, його наповненні, на особливостях та вимогах до різних типів уроків, на підходах, які потрібно застосовувати, методах, завданнях та ін., тобто володіти базовим теоретичним і практичним матеріалом з

професійних дисциплін. Важливо також застосовувати критичне мислення для оцінки отриманих результатів, рефлексію своєї діяльності.

Формування методичної компетентності майбутнього вчителя інформатики потребує виваженого підходу до застосування можливостей штучного інтелекту. Використання такого інструмента вимагає від викладача й студента певних компетентностей у галузі педагогіки, ціннісного ставлення до інтелектуальної власності, дотримання академічної доброчесності.

Отже, проблемний аспект застосування можливостей ШІ для формування методичної компетентності майбутніх учителів інформатики є перспективним у професійній освіті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Павлова Н. С. Методична компетентність майбутнього вчителя інформатики: теоретичні засади формування. *Педагогічні науки*. № 94. 2021. С. 107-113. DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2021-94-15>
2. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». 2020. URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99> (дата звернення: 11.09.2024).